

ŠIMON LOMNICKÝ Z BUDČE
KOMEDIA
ANEB
HRA KRATICĚKÁ, POTĚŠITELNÁ A NOVÁ O RADOSTNÉM
VZKŘÍŠENÍ KRISTA PÁNA
VEDLÉ POPSÍNÍ EVANGELISTY SVATÝHO JÁNA V 20.KAPITOLE

RKP Státní knihovna pod sign. XVII H 25
Tisk 1595 a 1617 nezachován

Postavy
Mojžíš
Izák
Hněvsa
Tuman
Kuman
Štyrsa
Maří Magdaléna
Petr
Ján
Pamfilus
Anjel Rafael
Anjel Uriel
[]

[MOJŽÍŠ]

Opatříme hrob strážnými
a o mzdu smluvíme s nimi
co by chtěji za to vzíti
a u toho hrobu býti,
aby přijdouc učedníci
neb někteří pochlebníci
v noci ho odtud nevzali
a potom třebas žvali:
že jest z mrtvých vstal, pravili,
lid by po něm obrátili,
takže by blud poslednější¹
byl horší než prvnější.
Půjdeme, Izáku, spíše,
k někomu dojdeme tíše

¹ Mat 27,64

a těch strážných pohledáme,
vždyť je někde vyhledáme.

IZÁK

An támtó vidím habarty
a mají halapartny.

Tuto jdou k nim.

MOJŽÍŠ

Zdař Bůh, páni tovaryši!

ŠTYRSA

By zdráv byl, žide Mojžíši!

MOJŽÍŠ

Vidím, že jste ctní jonáci
a všecko čistí kozáci,
dobře zbrojí opatření,
drábí lehkého odění,
nu, chcete ji se zjednati
a hrobu nám ostříhati
Ježíše Nazaretského,
toho ruhače našeho:
kterému jsme káznu dali,
aby se nim jinni kali,
chcem s vámi slušně smluviti,
hotovými zaplatiti.

HNĚVSA

Věz, žide, že jsme pacholci,
jako pak kteří holomci,
hodíme se I na vojnu,
kde dávají stravu hojnú,
dostatek jísti a píti,
tam my se strojíme jíti:

.....
Strhal bych papír močený,
jsem k tomu drobet zděšený,
maje tuto halapartnu,
ne tak příliš hrubě špatnú:
kdyby nám chtěl kdo co bráti,
s námi se v šermicl dáti,
mrštil bych ho s ní přes hlavu,

že by potud neměl zdravú,
udělal bych ní, za to mám,
někomu na dvě pídě šrám.
Protož kdo rád krade, škodí,
radímť mu, ať sem nechodí:
přijde –li, ať sem habartn,
i také guttn drabantn,
že bude mít tesákn,
undr špitzn halapartn.

Tak já se k němu zachovám,
že tu snad bude pochován.

TUMAN

Což můj voštíp nic neváží,
necht' jej vám také okáží:
jak má dlouhou vostrou špíci,
propích by nim smetánici:
radímť, nechod' k hrobu žádný,
neb jsem velmi pilný strážný,
nezaspím, zvlášť při korbeli,
že by mne vynes s postelí.
Protože, bratři, věrtež tomu,
že 't nedám napřed jednomu:
přijde-li na utíkání,
nevím, kdo se spíš obrání,
vím, že bych nezustal zadu,
a neprohrál bych základu.

KUMAN

Pohlednětež l na mé cepy,
mlátil bych s nimi co slepy,
zavra oči, tak bych točil,
kdo by je medle podskočil.
Mrštil bych přes hlavu, plece,
kde by se trefilo předce:
musil by dost silný býti,
k tomu dobrou paměť míti.

.....
Náramně jsem tuze usnul,
ani jsem se z místa nehnul:
pojednou mne blesk omráčil,
snad ten kristus vstáti ráčil:
medle vstaňme, ohledejme,
toho zvědět nemeškejme!

TUMAN Tuto nahlídá pilně do hrobu a dí:
Věru bratři, zdeť ho není,
jistě budem v podezření,
řeknou: Kterak jsme hlídali,
že jsme se vodou zežrali:
zvlášť nevědouce o ničemž nic,
vpravdě není ho, již jest pryč.
Jiného se nedomejšlím,
s tebou, Hněvso, též tak smejšlím,
že je musil z mrtvých vstáti,
nebo můžem po tom znáti,
ničimž nikdyž hnuto není,
krom prostěradla znamení,
samotná leží svinutá,
a čím byla obvinutá
jeho zkrvavená hlava,
ta roucha též tu zustává,
ježto kdyby ho kdo ukrad,
bodej on toho neodklad,
byl by ho radši se vším vzal:
přiskou že je on z mrtvých vstal!
Nebo my jsouc omámení,
jak hromem ohromení,
hned jako bychom zemřeli,
nevíme, kam jsme se děli,
jistě že on syn boží byl,
smrtnosti a všech ran zbyl.
a vstal z mrtvých v slavném těle,
tomu můžem věřit cele.

KUMAN

Poněvadž je to jístá věc,
I poběhněmž my odsud přeč,
neb co máme zde dělati?
A čeho není hlídati:
povězme to židům zrádným,
netajme toho před žádným,
že koho jsou křižovali,
nám ho ostříhati dali,
již svou svatou božýskou mocí
vstal jest z mrtvých o půl noci,
nechtž co chtí, z toho dělají,

bud' děkují, nebo lají,
my musíme pravdu pravít,
byť je měl lotry kat zabít.

ŠTYRSA

An tamto žid Mojžíš běží
jeden z té židovské zběři,
a s nim take druhý, Izak,
a ten nese hrubý visák,
kteří nás najali na to,
dali nám peníze za to,
abychom ho ostříhali,
žádnému ukrast nedali;
povíme jim, že z mrtvých vstzal,
třebas je pak kornyfel vzal:
nebudou-li chtít věřiti,
můž je lotry kat zvěstiti.

HNĚVSA *Volá na židy:*
Hej, počkejte, židé, málo,
povíme vám, co se stalo.

IZÁK

Co se stalo medle, strážní?
A vy křičíte co blázní.

TUMAN

Což, žide, bláznů nadáváš?
Ty mníš, že nám jísti dáváš,
chceš-li, ať tě vylupáme
a hrachovec provrtáme,
zvíme, žide, co jsi jedl,
až by nohy vzhůru zvedl.

Tuto ho TUMAN popadne za ruku, sem I tam ním točí a strká, a jinni mu nad hlavou zbraněmi hrozí.

IZÁK bude tuto křičeti takto:

Hej, adonej, šalamachej!
Pro Pána Boha mne nechej!

MOJŽÍŠ, druhý žid, uteče, a tento spínaje ruce prosí a dí:

Ó milí páni rytíři,
však jste všecko dobří čtyři

nechte mne s pokojem, žida,
však Pán Bůh na všecko hlídá.

Oni předce budou nim trhati, strkati a naň dotírati, a on zas počne volati.

IZÁK:

Nechte, nechte, milí muži,
chci vám dáti koňskou kůži,
nebo jsem já řezník boží,
biji, co Pán Bůh umoří:
krávy, voly jako řehcí,
vy skoro souc všecko ševcí,
může se vám to hoditi,
jen mi nechtějte škoditi.

Pravte noviny raději:
přišli jsou jací zloději,
chtěli jsou ukrasti Krista,
tu, kde leží, z toho místa,
kterak jste ho obránili,
zdali jste koho zranili?
To jestli nám oznámíte
a věrnou pravdu povíte,
spropitné míti budete,
domu vesele půjdete.

KUMAN

Pravíme a netajíme,
žide, co víme, svědčíme,
že Kristus, král všemohoucí,
jsa Bůh, vstal z mrtvých žádoucí,
přijal tělo oslavené,
všech ran, bolesti zbavené:
zvědít' o tom jinni lidé,
že jste lotři všickni židé,
jenž jste beze vší příčiny
toho, kterýž byl bez viny,
umučili, umrtvili
a na smrt odsoudili,
co vám z toho přijde, zvíte,
že se v hrdlo zastydíte.

MOJŽÍŠ *Tuto zase přiběhne, kdež prve utekl a dí:*

Pověz mi medle, Izáku,
co praví; novinu jakú?

IZÁK

Praví o tom v tuto dobu,
že Kristus vstal zase z hrobu,
že má oslavené tělo,
jako by nic netrpělo.
Co máme medle činiti,
kterak tu věc spokojiti?

MOJŽÍŠ

Udělejme tak, Izáku:
Vyjmi ty zlatý z visáku,
o to se takto pokusme,
penězi pravdu udusme:
dada jim peníze za to,
navedem je snadně na to,
že budou jináč mluvíti,
takto na opak praviti:
když jsou oni tvrdě spali,²
že jsou jim ho tehdáž vzali.
A tak jim ústa zacpáme,
sobě pokoj uděláme.

IZÁK Vyjma pytlík z visáku, jim jej dává, a řka:

Nu rytíři, ctní panoši,
teď hle mate pytlík s groši:
darujeme vás bohatě,
všecko od střepin na zlatě:
přijměte od nás s vděčností,
nebude-li ještě dosti,
potom vám více přidáme,
toliko za to žádáme:
hanby nás, posměchu zbavte,
toho žádnému nepravte,
že by měl Kristus z mrtvých vstáti,
hledte na odporu státi:
ale že jsou ho ukradli,
když jste vy sebou nevládli,
a toho se nenadáli,
a zvlášť když ste tvrdě spali.
Protož všudy, kde přijdete,

² Mat 18,12

tak mluvte, pravte a lžete,
a my se s vámi srovnáme,
tak tu pravdu utufláme:
a vy majíce peníze,
jakž sluší na ctné rytíře,
můžete se dobře míti,
dobré víno čistě píti,
někdy v sobě pohrati
a šenkýřky objímati:
a za lež pak nic nedáte,
tím národ náš zachováte.

ŠTYRSA

Když jste nám peníze dali,
tak abychom čistě lhali,
o to se nic nestarejte,
a s tím se již dobře mějte.

Rytíři pryč se poberou a literati tento verš zpívati budou až do konce písně:

Rytíři peníze vzali,³
vedle rady učinili,
s biskupy v klamu zůstali, Allelujá.

SCÉNA TŘETÍ

MAŘÍ MAGDALÉNA

Ó můj věčný milý Bože,
toužímť svého smutku, hoře,
kterak já smutná hříšnice
zarmoucená jsem velice
pro Ježíše Pána mého,
nevinně usmrceného:
jehož jsou ukrutní židé,
ti nemilostiví lidé,
před včerejšek umučili,
duši z něho vypudili.
Ó zrádní, ukrutní kati!
Já kterak nemám plakati,
jak jsou s nimi zle nakládali,

³ Mat 28,15

na kříži ho přikovali,
ruce, nohy, bok proklali,
násilně duši vyhnali.
Když jsem smutná při tom byla,
div že jsem duše nezbyla,
a hrdla za to nedala,
hned tu skončení nevzala:
ano, vždycky od té doby
jdou na mne jakési mdloby,
abych byla s nim umřela,
než tu křivdu viděla,
kterou jsou jeho milosti
učinili tak bez lítosti;
nemohuť zapomenouti,
ani pokojně usnouti,
myslíc na to ve dne v noci,
slzy mi tekou z mých očí,
převelmi mne to vždy těží
a na mysli vždycky leží:
ó, Ježíši nejmilejší,
zda kdož mne smutnou potěší!
Jestližes tu která žena
v té žalosti postavená,
neb některá ctná divčička,
jako jsem já nebožička,
pomoz mi ho litovati,
pomoc Ježíše plakati.

Tuto MARIA chodí, pláče, dlouho nic nemluví a potom takto naříká.

MARIA

Ach, ach, ach, auvech, běda mně!
Ba pohlediž, Bože, na mně!
pohleď z vysokého nebe
smutná, hříšná prosím tebe,
rač mi dáti potěšení
v mém přetěžkém zarmoucení,
kteréž mám pro mistra svého,
Pána Ježíše milého:
jehož mne židé zbavili,
všecko zlé na něj pravili:
falešně, křivě svédčili,
bez viny ho umučili,
žalostně vypustil duši,

vpravdě mi ho želet sluší.
Poněvadž pak Josef svatý⁴
a Nikodém, pán bohatý,
jeho svaté tělo sňali
a poctivě pochovali:
půjdu hnedky v tuto dobu,
půjdu rychle k jeho hrobu,
a k němu lásky dokáži,
touto mastí ho pomaži,⁵
neb rovně jak živého
miluji take mrtvého.

*Tuto MARIA k hrobu jde, a vidouc kámen odvalený, I dí:*⁶
Ach, Bože, co to nového
u hrobu teď pána mého?
Vidím kámen odvalený,⁷
dveře hrobu otevřeny,
an ho snad někdo ukradl,
když sebou mrtvý nevládl?
Ba jáť tu nesmím zůstatí,
půjdu, chci se na to ptáti:
oznámím to učedníkům,⁸
jeho věrným milovníkům,
poběhnu rychle tím spíše,
povím, že Pána Ježíše
z hrobu ukradli, odnesli,
aby tam sami chutně šli.

Tuto MARIA se již ztratí a odejde odtud pryč.

PETR

Můj roztomilý bratře Jene,
maje svědomí soužené,
povímť upřímně s lítostí,
mé srdce vždycky žalostí
pro mého milého mistra,
pro Pána Ježíše Krista,
kteréhož jsme my zbavení
a s ním smutní rozloučení.
Ach, Bože, co to div není,

⁴ Jan 19, 38-42, Mat 27, 59-60, Mk 15, 43-46 a Luk 23,50,53

⁵ Luk 23, 56

⁶ Luk 23, 56

⁷ Jan 20,1

⁸ Jan 20, 1

jaké jest snášel tryznění,
tak se hle s nim katovali,
až právě ho dochovali,
že již mrtvý leží v hrobě
k naší velké sirobě.
Ta mi pak věc jest předivná
a skoro drobet protivná,
že se dal těm lotrům jíti,
ještě se nedal brániti:
ješto hle touto šavlicí
ucho pod samou holicí
jednomu jsem uťal, umet,⁹
byl bych mu tuším hlavu smet,
aby se jen byl nesehnul,
potud více by se nehnul.
Mistr pak náš když to spatřil,
na mne se velmi zamračil,
počal mi i domlouvati
a kázal mi meč schovati.¹⁰
Ó kdyby mi byl nebránil,
čert ví, kolik bych jich zranil,
ať jsem Petr lotr starý,
musil by někdo na máry,
tak jsem se zazlobil mnoho,
že bych byl zabil někoho!

JÁN

Petře, co by ty to dělal?
Ač jsi se tu hodně hněval:
však víš, a to v Zákoně čteš,
medle kam pak to díti chceš?
Kázal Pán Bůh: Nezabiješ!
Toho nesmažeš, nesmyješ.
V takovém svém rozhněvání
přestoupil by přikázání¹¹
Pána Boha nebeského
a upadl by i v hněv jeho.

PETR

Pročež jsou pak oni bili,

⁹ Mat 26,51, Mk 14,47, Luk 22,50, J 18.10

¹⁰ Mat 26,52, Luk 22,51, J 18.11

¹¹ Nezabiješ viz...

jako bychom zrádci byli?
S palicemi na nás přišli,
há, můj milý Jene, víš-li,
že jsou měli mnoho rozbroje,
nehledaliť jsou pokoje:
voštípy, hávy, puklíře,
ručnice, meče, burdýře,
ač jsem kolivěč sešlý kmet,
byl bych jich sám podstoupil pět,
chtěl jsem roubiti, sekati,
žádnému sobě nedati
a svého mistra hájiti,
aby jo nemohli jíti,
bych měl tu byl sám zůstatí,
mínil jsem ho, chtěl zastati.

JÁN

Zdas neslyšel, milý Petře,
Pán náš vůle boží šetře,
kázal tobě meč schovati¹²
a nedalť nim bojovati,
ráčil se I ohlásiti,
že by mohl Otce prositi,
kdyby se jim brániti chtěl,
že by pojednou více měl
než dvanáct houfů anjelů,
jenž by jeho zdraví, tělu
nedali nic uškoditi,
mohli ho vysvoboditi.
Ale kam by se to dělo,
co se jest nám povědělo
od Pána, že má umříti,
tudy Písma naplniti.
Protože, Petře, tvá zůřivost,
obратиž se v milostivost,
neb jak se Bohu líbilo,
tak se stalo, přihodilo.

PETR

Jene, ctný milý paniče,
mého mistra milovníče,

¹² Mat 26, 53-4 a Jan, 49

na to já pomním na všecko,
než přece jest mi jaks těžko,
a tho mi nejvíce žel,
že jsem tak nevážně klel,¹³
a třikrát Pána zapřel,
že ho I neznám, odepřel.
Zdaliž ho to tajno bylo,
co se mi tu přihodilo,
an se I na mne vohlídal
a tím mi můj hřích znáti dal:
v tom rovně kohout zazpíval,¹⁴
mně smutnému připomínal,
co mi Pán ráčil praviti,
že ho mám třikrát zapříti.
Jižť jsem se toho dopustil,
an mne snad Pán Bůh opustil.
Ba, bědaž mně starečkovi,
bědaž mně nebožtíčkovi!
Kam se smutný, bídný ději,
jakou mohu mít naději,
že k hlasu jedné děvečky,¹⁵
shledav čerty všudy všecky,
směl jsem zapřít mistra mého,
Pána Ježíše milého.
Ó můj milý, milý mistře, ó Pane Ježíši Kriste!
Ó můj milý milovníče,
ještos mi poručil klíče¹⁶
od království nebeského
a přáls mi všeho dobrého:
a já ty klíče potratil,
a snad sám sebe zatratil.
Poručils mi své ovčičky,¹⁷
ba kdež jsou smutné neničky?
Běželyť jsou někam k lesu,
když jsem já, pastýř jejich klesl.
Kteraž z nich udělám počet?
Kdož by se jich nyní dočet?
An jedna sem, a druhá tám,
jáť za to odbývati mám.

¹³ Mat 26,35, Mk 14, 31

¹⁴ Mat 26, 74-5, Mk 14, 67-72, Luk 22, 60-1, J 18, 27

¹⁵ Mat 26, 69-72, Mk 14, 66-70, Luk 22, 56-57

¹⁶ Mat 16, 19

¹⁷ J 21, 15

Nejsemť já ta pevná skála,¹⁸
jenž by v protivenství stála,
jakož mne Kristus vyhlásil,
neb chtěl rád, aby mne spasil:
ba běda mně, přeběda mně,
že to slunce svítí na mě!
Ach, ach, auve, ach nastojte!
Všickni jíní se mnou se kejte!
Já starec bídný, bázlivý,
a hned naprosto bláznivý:
co jsem já myslil, kde jsem byl?
Já snad všeho rozumu zbyl.
Kýž jsem s nimi umřel raději,
teď bych měl dobrou naději,
neměl bych takého hoře,
buď mi milostiv, ó Bože;
v této mé bídné žalosti,
duše zemdlená hořkostí:
takže hle musím umřítí,
Pán Bůh račiž se mnou býti.

Tuto PETR se potácí, pak se zvrže a na tvář položí.

JÁN

Och, jak jest hřích velmi mrzký,
jak činí svědomí těžký,
můžete příklad vzítí sobě,
kdo jste tuto v této době;
zdaliž toho neslyšíte,
na svém srdci necítíte
přetěžšího naříkání,
většího hořekování
teď od starečka tohoto,
an snad hořem umře pro to.
jest mi ho náramně líto,
toť Pán Bůh zná a vidí to,
tak až mne mé srdce bolí:
kdo jste tu hříšníci koli,
I vy ho též pozelejte,
sami též hříchu nechejte.
Aby pak sobě nezoufal,
ale v Pána Boha doufal,

¹⁸ Mat 16-18

chci chudinku potěšiti,
v naději ho upevniti,
vida ho hořem ležeti,
jestli v něm duše, zvědět.

Tuto JÁN přistoupí k PETROVI, volá naň tichými slovy, řka:
Petře, Petře, hej, hej, Petře!

PETR
Há?

JÁN
Živ-lis, hej!

PETR
Co prej?

JÁN
Petře, vstaň!

PETR
Jene, kam?

JÁN
Má milá lysá hlavičko,
nu, vstaň nahoru maličko.

PETR
Můj milý Jene, nemohu.

JÁN
Nu, jáť za ruku pomohu.

Tuto JÁN PETRA zdvihná a PETR se potácí.

JÁN
Bě pěkně, pěkně, Petříčku,
můj roztomilý starečku,
ba, kterak to potácíš se,
nu, pěkně neurazíš se,
šetř se, aby nespádl dolů,
posed'me teď chvílku spolu:
a medle, nestejskej sobě,
povímť věrnou pravdu tobě,

že i já též utekl jsem přeč,¹⁹
milý Petře, starch velká věc:
boje se také v ty časy
té nevážné zrádné chasy,
aby mi tak nedělali,
jak jsou s mistrem nakládali:
I povyskočil jsem sobě,
a vzal jsem čistě na vobě,
zanechav jim v rukou roucha,
zaletěl jsem jako moucha.
Nebyl blázen, mé jest zdání,
kdo zamyslil utíkání,
hned-li bych pak k sobě zoufal
a v Pána Boha nedoufal?
Všeckoť jest to dopuštění
na nás, pro naše zkušení.
protož, můj milý starečku,
odpusť mi, tvému synáčku,
ty jsa jako otec starší
a já pak jako syn mladší,
že tě učím, napomínám,
a ty věci připomínám:
věř, žeť to Pán Bůh odpustí,
k své milosti tě připustí,
a po tom zarmoucení,
dá nám zase potěšení.

*Tuto PETR znovu omdlel a pak JÁN volá:
Nastojte! Petr omdlívá,
chutně někdo přines piva!*

PAMFILUS

Hned, pane Jene, hned,
ty ho zatím nahoru zved!

*Tu se JÁN s nim opět zdvíhá, zatím se přinese korbel piva. PAMFILUS
Teď mate, od čepu dala,
včera z plnýho načala,
jest včerejšího točení,
praví, že jináče není.*

¹⁹ Mat 26, 56m Mk 14, 50

JÁN

Napi se, Petře, neničky,
ať zas okřejí žilíčky.

PETR *pije a dí:*

Od koho je?

PAMFILUS

Pane, Petře, jest od Hrochů.

PETR

Svadilo se s vodou trochu,
rozumět, že je pivnice
nedaleko od studnice.

JÁN

Běž do hospody dolejší,
mají-li pivo pilejší.

PAMFILUS *přinese v konvi jiného a dí:*

Koštujte z tyto cínový,
jest-li lepší, neb takový.

PETR *pije a dí:*

Totoť lepší šmak vydává,
než že se ho tence dává,
neb co šenkýřka vypije,
potom za to nedolije.
A po čem je pak šeňkuje?

PAMFILUS

Na půl třetího peníze,
konec drží co nejniže:
ruku má u samé hlavy,
měří je tuším na sáhy,
aby se čistě pěnilo,
tudy jí zisku přibylo.

PETR

Co dosti na bílej neni?
Však se pivo čistě pění.

PAMFILUS

Praví, naříká na muže,
že práva býti nemůže;
každý den že čistě pije,
pivo co do sudu líje,
a že jí nikdá neplatí
to vždycky že nejprv ztratí.
K tomu praví jeho důra,
že jí stojí mnoho fůra
a že draho sadili,
posudního přičinili,
sudů malých nadělali,
o vědro jich zujímali:
sládcí šrůtky mnoho berou,
tudy je dražší tou měrou.

PETR

Kde je pak vaří, jaký je,
aneb odkud sem vozí je?

PAMFILUS

Jest, Petře, pivo lomnický.

PETR

Bejvá-li takový vždycky?
Dobří jsou tam muži sládcí,
mohou je píti sedláci.
Ná, koštúj, Jene, napí se!

JÁN

V pravdě, Petře, nechce mi se:
než ty na ty krmě nový
můžeš se napíti znovy.

PETR *pije*, JÁN *dí*:

Ba, Petře, hle jde sem žena,
zdá mis, že jest Magdaléna:
snad o Kristu, božím synu,
nese nám doboru novinu,
medle povstaňme proti ní,
co nám praví, poslechnem jí.

MAŘÍ MAGDALÉNA

Milej Petře, milej Jene,

přeběda mně, smutný ženě,
aj běžím od Páně hrobu,
byla jsem tam v tuto dobu;
běžím, co mohu, ochotně
a pravím vám to jistotně,
že Pána tam v hrobě není,
mně, také vám k zarmoucení;
někde ho vzali, odnesli,²⁰
Bůh ví, kam jsou ho položili,
obyšte vy to spatřili,
vyzvěděli chutně sami,
já tam půjdu hned za vámi.

PETR

Milý Jene, tedy spěšně
k hrobu Páně my pospěšme,
zvíme, co se přihodilo,
co by to nového bylo.

JÁN

Dobře, Petře, jáť poběhnu,
čistě, čerstvě, až se sehnu,
neb tomto mém rouchu lněném
běžel bych v závod s jelenem,
jsa mlád, zdráv jsem též na nohy,
ty pak , starečku nebohý,
za mnou tu klus polehoučku
v tom tvém slaměném kloboučku!

*Tuto nejprv spolu běží, ²¹ JÁN napřed, PETR kluse na nim, a potom
JÁNA chytí a dí. PETR*

Čistý Jene, děláš larce,
nechvátej tak pro mne starce,
vidíš, že již sotva dychám,
skoro hned nemohu nikam:
k tomu mám nohu bolavou
a druhou nepřilíš zdravou:
jestliže tak ještě náhle
poběhneme spolu dále,
ty mně snad starce umoříš,
neb jak jest mi mdlo nevěříš.

²⁰ J 20, 22

²¹ Currebant duo

JÁN

Nu, když běžeti nemůžeš,
lehky za mnou jíti můžeš:
však tam dojdeš bohdá ještě,
jen nezůstávej na cestě.

Tuto JÁN přiběhne napřed k hrobu, do něho nahlídá a dí:

Milý Pane! Kam se poděl,
kam by ho pak odusd kdo děl?
Jestit' mi to k podivení,
konečněť ho v hrobě není:
pravát' jest hle Magdaléna,
jen jsou tuto položena
prostěradla zanechaná,
a předce zde není Pána.

Tuto PETR teprva za JÁNEM přiběhne a dí:

PETR

Co pravíš, Jene, že není,
zde našeho potěšení?
Ký, ať já sám tam pohledím,
zdali lépe než ty hledím.

Tuto PETR vždy obchází a do hrobu nakouká a pak dí:

Neniť ho tuto zajisto,
kromě samé prázdné místo
a ta prostěradla Iněná²²
a roucha zvlášť' položená,
jenž byla na hlavě jeho,
Pána pak není samého:
pohleď ještě, Jene, jednou
a uvěříš také se mnou!

JÁN také tam pilně nahlídá a potom dí:

Konečně, Petře, jestit' tak,
co budeme dělati pak?
Já co sám očitě vidím,
za to se nikdá nestydím,
jak jiným toho praviti,
tak i sám tomu věřiti.

²² Ecce linteamina

PETR

Udělejme, Jene, toto,
vždyť věc jistší bude pro to,
ta prostěradla pobeřme
a s nimi se k městu beřme,
povíme o tom bratřím svým,
ukážeme je taky jim:
co nám oni k tomu dějí,
rozumějí-li lépeji,
kam by se pak jeho tělo
z toho hrobu pryč podělo.

JÁN

Dobře, Petře, můž to býti,
chci napřed před tebou jíti,
vem za konec, já za druhý,
a v této žalosti tuhý
zazpívejme něco sobě,
začni já pomohu tobě.

Tuto jdouc zpívají, PETR začíná: Dic nobis, Maria,²³ etc.

Pověz nám, Maria,
cos na cestě viděla?
Hrob prázdný Krista živého
I také slávu z mrtvých vstalého.
I svědky anjely,
roucho, v něž obvinuli.
Vstalt' jest Kristus, má naděje,
tamť vás předejde do Galileje.
(Až do konce té prózy.)

SCÉNA ČTVRTÁ, A POSLEDNÍ.

MAŘÍ MAGDALÉNA

Ach já smutná, bídná žena
a nad jiné zarmoucená,
co mám smutná počínati,

²³ Dic nobis, Maria, quid vidisti in via?
Sepulcrum Christi viventis
et gloriam vidi resurgentis.
Angelicos testes, sudarium et vestes.
Surrexit Cristus, spes mea,
precedet suo in Gallileam.

jakou sobě radu dáti,
a kde mám hledati toho,
kteréhož miluji mnoho?
Ach, jaká jest to příhoda!
An říkajíc jako voda,
co by se zavřela po něm,
hned nic neslyšeti o něm.
Půjdu ještě k jeho hrobu,
zdali bych jeho osobu
mohla najíti, spatřiti,
a tak sebe potěšiti.

Tuto MARIA nahlídá do hrobu, řkouce s pláčem:
By kýž, jest-liž zde milost tvá,
kohož miluje duše má,
ukaž mi se, ó Ježíši,
Kriste Pane nejmilejší!

ANJEL RAFAEL
Ctná paní, co touže děláš,
proč pláčeš a koho hledáš?
A proč nyní v tuto dobu
hledíš tak pilně do hrobu?

ANJEL URIEL
Milý paní utěšená,
pročež ty tak zarmoucená,
proč tak žalostně naříkáš,
smutně pláčeš, kvílíš, vzdycháš?
Ano, kdo by tě slyšeli,
byť kamenné srdce měli,
teda by tě litovali
a té žalosti nepřáli:
co jsi ztratila, co hledáš,
věřím, že nám věděti dáš.

MARIA
Ctní mládenci, hledám mého²⁴
Pána Ježíše milého,
nebo jsou mi ho z hrobu vzali

²⁴ J 20, 13

a Bůh ví, kde ho nechali:
nemohouc se dovědít,
mohla bych hořem umřít:
protož do hrobu nahlídám
a všude ho pilně hledám,
zdali bych ho kde spatřila,
v mém smutku se potěšila.

V tom se MARIA ohlídne. KRISTUS:
Ženo, proč pláčeš žalostně,²⁵
koho tak hledáš bolestně?

MARIA
Ó můj milej zahradníče,
prosím tě, bídná hříšnice,
odnes-lis ty pána mého,
někam z hrobu tělo jeho,
pověz, kde jsi ho i položil,
zdali jsi ho kam odložil?
Ať já jdu, vezmu ho sobě,
potěším se v své sirobě.

KRISTUS *dí:*
Maria!

MAŘÍ MAGDALÉNA:
Rabboni, mistře,
Ježíši Kriste!²⁶

KRISTUS
Ženo, nechtěj naříkati,
ani se mne dotýkati,²⁷
neb jsem ještě k otci mému,
milému a nebeskému,
jak jsem vás smrtí vykoupil,
odsud na nebe nevstoupil.
Ale jdi k milým bratřím mým,
tuto novinu pověz jim:
že vstupuji k otci mému,
k Otci a Bohu vašemu,

²⁵ J 20, 17

²⁶ j 20, 16

²⁷ Noli me tangere

nebo když jsem se ponížil,
hned jsem vás všechny s nim smířil,
a skrze mou nevinou krev
ukrotil jsem též jeho hněv.
Již vám nebude zůřivý,
ale otec milostivý,
kdo kolvěč budou vděční
mé smrti, budou bezpeční,
že jich peklo nepohříží,
věčná smrt jim neublíží:
neb jsem peklo i smrt zkazil,
na hlavu všechno porazil,
kdož jsou moji vyvolení,
pro mé radostné vzkříšení,
jsou-li v jakém zarmoucení,
bodejž byli potěšení.
Jdi, Maria, k apoštolům,
ke všem mým milým přátelům,
zvěstuj jim o té novině,
také i tám v Ševětíně
I v Rožmberské Lomnici,
všudy, kde jest lid věřící:
pověz i v městě Třeboni,
ať se radují i oni:
a rovně také v táž slova
vzkaž do Českýho Krumlova,
I v městě Budějovicích,
ohlaš to po všech ulicích:
také v Hradci Jindřichově
ať se těší opravdově;
tolikéž i na Táboře
ať nemají smutku, hoře:
rovně téhož v Soběslavi,
ať mne z toho chválí, slaví.
Veselští, ti ať vesele
ke cti Krista spasitele
zpívají: Bůh všemohoucí
vstal jest od mrtvých žádoucí.
Zajdi také do těch Vodňan,
ať jsem též od nich poznán:
zastav se i v Prachaticích,
potom odtud v Netolicích,
rciž, ať se také radují,

alleluja prozpěvují.
Necht' mne ctí i v městě Písku,
to vše jejich duši k zisku.
Plzeňští, ať jsou vzdálení,
však ať jich též tajno není;
takéť jsou i v té Sušici
moji někteří věřící.
Nad to i v městě Klatovech,
po jejich nešťastných hodech,
vzkaž jim, ať jsou potěšení
pro mé radostné vzkříšení.
Nad to nad Vltavou v Tejně,
ať jich nijakž není tejně:
summou pro starost, pro mladost
rciž, ať mají všickní radost,
v Velešíně i v Kaplici,
zvlášť kteří jsou katolíci.
Kde kolivěč jsou věřící,
i v Kardašově Řečici,
muží, ženy, panny, děti,
to jim můžeš pověděti:
jestli budou dobře živi,
mé cti a chvály horliví
milovníci a věřící
a ctnosti následovníci,
že též se mnou, s Kristem Pánem,
vstanou k věčné slávě. Amen.

MARIA

Bá půjdu, půjdu s radostí,
ke všem s takovou milostí,
půjdu všudy po všech městech,
oznámíc to na všech místech,
půjdu vážíc toho draze,
po všech kostelích v té Praze:
povím všechněm k potěšení
o tvém radostném vzkříšení.
jsouc i já také veselá,
bych veselou cestu měla,
začnu vesele zpívati,
hled'te všickní pomáhati,
abychom Krista chválili,
tento hod v dobrém strávili.

Amen.

MÁŘÍ MAGDALÉNA začne: *Bůh všemohoucí²⁸*. A jiní všickni pomáhají a s tou písní tuto krátkou hru dokonají.

²⁸ Bůh všemohoucí vstal² jest od mrtvých žádoucí . píseň vzniklá v 14. stol., která zlidověla